

**SYSTEM  
KONTROLI WEWNĘTRZNEJ  
w BANKU SPÓLDZIELCZYM W ŻOŁYNI.**

---

Żołyńia, 2020r.

## Spis treści

Strona

I. DEFINICJE POJĘĆ .....	2
II. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.....	3
Cele systemu kontroli wewnętrznej.....	3
Organizacja systemu kontroli wewnętrznej .....	3
III. ISTOTA I PODSTAWOWE ZASADY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ .....	4
IV. ZASADY PRZEPROWADZANIA KONTROLI WEWNĘTRZNEJ .....	4
V. ZADANIA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO .....	4
VI. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPEWNIENIE FUNKCJONOWANIA SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ .....	5

### I. DEFINICJE POJĘĆ

- 1) **Bank** – Bank Spółdzielczy w Żołyńi.
- 2) **Zarząd Banku** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Żołyńi.
- 3) **Rada Nadzorcza Banku** – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Żołyńi.
- 4) **Komitet Audytu** – Komitet Audytu Banku Spółdzielczego w Żołyńi.
- 5) **System Ochrony** – System Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości, którego Bank jest uczestnikiem.
- 6) **Mechanizm kontrolny** – wyróżnione w ramach funkcji kontroli, rozwiązanie lub działanie wykonywane i stosowane w ramach wszystkich trzech Poziomów, w tym zwłaszcza w ramach Poziomu I, mające za zadanie zapewnienie osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej.
- 7) **Audyt wewnętrzny** - jest działalnością niezależną i obiektywną, której celem jest przysporzenie wartości i usprawnienie działalności operacyjnej organizacji. Polega na systematycznej i dokonywanej w uporządkowany sposób ocenie procesów: zarządzania ryzykiem, kontroli i ładu organizacyjnego i przyczynia się do poprawy ich działania. Pomaga organizacji osiągnąć cele dostarczając zapewnienia o skuteczności tych procesów, jak również poprzez doradztwo.
- 8) **Bank Zrzeszający** – Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie.
- 9) **Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SSOZ)** – jednostka zarządzająca systemem ochrony, wykonująca zadania audytu wewnętrznego w bankach spółdzielczych objętych systemem ochrony.
- 10) **Funkcja kontroli** - podstawowym celem funkcji kontroli wewnętrznej jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z przepisami prawa, strategią, planem, regulaminami, procedurami, limitami itp. oraz bieżące reagowanie na uchybienia.

## II. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

### § 1

#### Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

1. skuteczności i efektywności działania Banku,
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
4. zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

### § 2

#### Organizacja systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka, tj. obejmuje w szczególności obszary obarczone wysokim ryzykiem.

Przez obszary obarczone wysokim ryzykiem należy rozumieć te obszary działania jednostek lub komórek organizacyjnych, gdzie istnieje potencjalne niebezpieczeństwo wystąpienia nieprawidłowości, które mogą wywoływać niepożądane skutki finansowe lub negatywne zjawiska godzące w bezpieczeństwo i reputację funkcjonowania Banku.

W szczególności do obszarów obarczonych ryzykiem w Banku zalicza się działalność kredytową, obsługę klienta, rozliczenia, działalność kasowo-skarbcową, zarządzanie Bankiem. Do ww. obszarów należy zaliczyć również bezpieczeństwo fizyczne i informatyczne oraz dbałość o wizerunek i dobre imię Banku.

System kontroli wewnętrznej zorganizowany jest w Banku na trzech niezależnych liniach obrony:

**Pierwsza linia obrony** (pierwszy poziom zarządzania) – komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.

**Druga linia obrony** (drugi poziom zarządzania) – niezależna ocena ryzyka sprawowana przez komórki organizacyjne podporządkowane Prezesowi Zarządu, pełniącemu funkcję członka zarządu nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym.

**Trzecia linia obrony** (trzeci poziom zarządzania) – audyt wewnętrzny, sprawowany przez Spółdzielnię Systemu ochrony Zrzeszenia BPS.

System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołuje:

1. Funkcję kontroli, na którą składają się:
  - a. mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności,
  - b. monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
2. Stanowisko kontroli wewnętrznej i ds. zgodności.
3. Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

### III. ISTOTA I PODSTAWOWE ZASADY KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

1. Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny i odpowiedzialny.
2. Poprzez **niezależność kontroli** wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrole według ustalonych metod, dokonuje oceny stosowania mechanizmów kontrolnych oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli.
3. **Obiektywność kontroli** rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii w kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych.
4. **Odpowiedzialność kontroli** wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych zadań, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie niedomówień i nieścisłości.
5. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

### IV. ZASADY PRZEPROWADZANIA KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

#### § 1

Weryfikacja stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej sprawowana jest jako ciągła analiza przebiegu i rezultatów pracy poszczególnych pracowników poprzez codzienne kontrolowanie wszystkich czynności, w celu zapewnienia ich zgodności z procedurami i mechanizmami kontroli. Stanowi ona równocześnie podstawę weryfikacji poprawności procedur i sprawności działania mechanizmów kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych.

#### § 2

Wszyscy pracownicy, którym przypisano sprawowanie funkcji kontrolnych, w tym zwłaszcza osoby zajmujące stanowiska kierownicze, zobowiązani są do bieżącego wykorzystywania informacji kontrolnych i natychmiastowego podejmowania środków zaradczych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w działaniu bądź przekazywania wniosków w tych sprawach do swoich zwierzchników.

## **V. ZADANIA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO**

### **§ 1**

1. Audyt wewnętrzny w Banku wykonywany jest przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Audyt wewnętrzny jest wykonywany w oparciu o plan i metodyki opracowane przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zawarte w Regulaminie Audytu, stanowiącym załącznik do Umowy Ochrony.

### **§ 2**

Podstawowe zadania Audytu Wewnętrznego to:

1. Ocena prawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej,
2. ocena skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
3. ocena dostosowania procesu oceny i szacowania adekwatności kapitałowej (ICAAP) do profilu, skali oraz złożoności ryzyka Banku.

## **VI. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPEWNIENIE FUNKCJONOWANIA SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ**

### **§ 1**

1. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku.
2. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
3. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w tym nad audytem wewnętrznym sprawuje Prezes Zarządu.

### **§ 2**

Wyniki kontroli zewnętrznych, wewnętrznych, audytu wewnętrznego są przedmiotem analizy i oceny Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Wnioski wynikające z analiz i ocen wyników kontroli wewnętrznej Zarząd Banku uwzględnia w bieżącej działalności.

Weryfikacja, uwzględniająca ocenę skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej przeprowadzana jest raz w roku do końca lutego każdego roku, a jej wyniki w formie pisemnej wraz z propozycją zmian są prezentowane Radzie Nadzorczej Banku oraz Komitetowi Audytu.